

Dansen op de vulkaan

EEN STILLE CRISIS IN NEDERLANDSE GEZINNEN: WIE HEEFT NOG BESTAANSZEKERHEID?

NCJ-onderzoek: **1 op de 3 ouders** maakt zich regelmatig tot bijna altijd zorgen over geld

De aankomende winter zal armoede bij vele gezinnen met de deur in huis vallen. Het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) maakt zich daarover grote zorgen. De (financiële) gezondheid en de bestaanszekerheid van Nederlandse gezinnen is in het geding.

We hebben te maken met toenemende armoede onder werkenden, lage middeninkomens die het niet meer redden, schokkende inflatiecijfers, stijgende voedsel- en energieprijzen.

De gevolgen van het hebben van geldzorgen of het opgroeien in armoede voor kinderen en gezinnen, zijn ernstig en bij het niets doen of te laat ingrijpen levens- en generaties lang voelbaar.

Nu komt erop aan hoe de overheid dat schild voor zwakkeren in de samenleving kan zijn. Een minister voor Armoedebestrijding, is dus geen luxe, maar een pure noodzaak. Tegelijkertijd is overheid een van de partijen die dit samenlevingsvraagstuk op kan lossen. Jij kan dus ook het verschil maken. **Sta op en help de armoede uit de levens van kinderen structureel te verbannen!**

Het NCJ heeft onderzocht hoe het er op dit moment voor staat met de (financiële) gezondheid en opvoedbalans van gezinnen. Daarnaast onderzochten we welke signalen professionals die werken met kinderen en (aanstaande) ouders oppikken rond geldzorgen.

NCT-onderzoek:

'Geen gezin de dupe van financiële problemen'

2.000 OUDERS

over draagkracht en draaglast

Onderzoek onder ruim 2.000 ouders en 500 professionals laat zien hoe de (financiële) druk op gezinnen is toegenomen en wat professionals die werken met gezinnen zien in hun dagelijkse praktijk.

De belangrijkste bevindingen:

1 OP DE 3

(aanstaande) ouders maakt zich regelmatig tot bijna altijd zorgen over geld

2 OP DE 5

(aanstaande) ouders is matig tot ernstig uit balans

1 OP DE 5

(aanstaande) ouders geeft aan weinig tot matig informele steun te ervaren

Hoeveel kinderen leven in armoede?

1 op de 11 kinderen in Nederland groeit op in armoede. In 2019 betrof dit ruim 251.000 thuiswonende minderjarigen.

NCT-onderzoek

500 PROFESSIONALS

over signaleren, bespreekbaar maken en doorverwijzen

Wat zien en merken de professionals?

2 OP DE 5

professionals schat in dat tussen de 10-25% van de jeugdigen/ouders/opvoeders moeite gaat krijgen om maandelijks rond te komen door de stijgende inflatie.

1 OP DE 10

professionals geeft zelfs aan dat ze verwachten dat meer dan 50% van deze groep moeite gaat krijgen om maandelijks rond te komen

1 OP DE 10

professionals heeft zelf vaak of altijd zorgen over hun (toekomstige) financiële situatie vanwege de stijgende inflatie

Hoe handelingsbekwaam voelen de professionals zich?

RUIM 70%

geeft aan niet voldoende concrete handvatten te hebben om te ondersteunen als er geldzorgen zijn of twijfelt hierover

SLECHTS 1 OP DE 3

professionals kent de sociale kaart bij zorgen over geld en heeft goede contacten

RUIM 10%

van de professionals kent de sociale kaart bij zorgen over geld niet en weet niet goed naar wie te verwijzen of met wie samen te werken

DE HELFT

De helft van de professionals geeft aan de signalen van geldzorgen niet te herkennen of twijfelt hierover

BIJNA 1 OP DE 5

professionals ervaart zelf vaak of altijd een taboe op het bespreken van geldzorgen

RUIM 50%

van de professionals ervaart soms een taboe op het bespreken van geldzorgen

Wat als we niets doen? De gevolgen van opgroeien in armoede.

We weten dat kinderarmoede effect heeft op de gezondheid van het kind, op het onderwijs en het kunnen meedoen. Nu en later. Geboren worden en opgroeien in armoede kan een negatieve invloed hebben op de gezondheid en ontwikkeling van kinderen en kan samenhangen met overgewicht, hechtings- en opvoedproblematiek. Bij deze kinderen en jongeren staat het recht op een toereikende levensstandaard, goede ontwikkeling, huisvesting en gezondheid onder druk. Het leven in armoede vraagt in alle gevallen veel van de veerkracht van kinderen, jongeren en hun (aanstaande) ouders. Armoede kan veel stress met zich meebrengen. De gevolgen van opgroeien in armoede zijn dan ook groot, voor kind en gezin.

Armoede kan zorgen voor:

- Ongezonde, chronische stress (Early Life Stress) wat op latere leeftijd kan leiden tot onder andere burn-out, eetstoornissen, depressie en verslaving.
- Spanningen en een instabiele thuissituatie.
- Een vergroot risico op een minder goede taal- en cognitieve ontwikkeling, lagere schoolprestaties en voortijdig schoolverlaten.
- Een belemmering van de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Dit kan leiden tot een laag zelfbeeld, meer gepest worden en sociaal isolement.
- Minder goede rolmodellen en faciliteiten doordat zij vaker in minder veilige buurten wonen.
- Ongezonder eten en minder bewegen wat kan leiden tot overgewicht, obesitas of diabetes type-2, gezondheidsproblemen op latere leeftijd zoals hart- en vaatziekten, gewrichtsklachten en kanker, een kortere levensverwachting en minder gezonde levensjaren.

Voorkomen is vooruitkomen! Wat kunnen we doen?

Armoede is vaak een gevolg van meerdere (complexe) factoren en vraagt om een brede aanpak. Aandacht voor (financieel) gezond ouderschap en een structurele aanpak en samenwerking is nodig om (aanstaande) gezinnen te steunen en de nadelige gevolgen van geldzorgen en opgroeien in armoede te voorkomen. Samen kunnen we ervoor zorgen dat kinderen zo gezond en kansrijk mogelijk opgroeien. Om dat te bereiken roept het NCJ op om aandacht te hebben voor drie belangrijke pijlers:

1. **Investeer in preventie** en jeugdgezondheid: ontwikkel generatiebewust beleid.
2. **Benut de expertise van de jeugdgezondheidszorg (JGZ):** de professionals die van preventie hun vak hebben gemaakt als essentiële schakel en centrale zorgverlener binnen het medische en sociale domein.
3. **Doe wat werkt:** zet erkende, effectief bewezen interventieprogramma's in (zoals Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften, VoorZorg en Stevig Ouderschap).

Armoede in Nederland is een omvangrijk en levens verwoestend probleem. Pak het stevig, structureel en slim aan. Sta dus op en help armoede uit de levens van kinderen te verbannen. Maak jij het verschil?

Alliantie kinderarmoede Nederland

De Alliantie Kinderarmoede is een netwerk van publieke en private partijen met een missie: kinderen zijn (in 2030) niet meer de dupe van armoede en er komen geen nieuwe gezinnen in armoede meer bij. Het NCJ, Alles is Gezondheid en Missing Chapter Foundation namen in 2019 het initiatief voor de Alliantie Kinderarmoede. Met meer dan 250 aangesloten partners is het initiatief inmiddels uitgegroeid een van de grootste netwerken tegen kinderarmoede in Nederland.

Bronnen en links

- Early life stress bij kinderen: hoe houden we het gezond?
- Het NCJ themadossier 'armoede'
- Het NCJ themadossier 'ouderschap'

Handreikingen voor professionals

- Handreiking 'Omgaan met armoede in de jeugdgezondheid'
- Handreiking 'Omgaan met kinderarmoede in het sociaal domein'
- Handreiking 'Omgaan met armoede op scholen'

Nieuwsartikelen

- SER-advies 'Werken zonder armoede' (SER)
- 'Consumentenvertrouwen daalt opnieuw' (CBS)
- 'Inflatie stijgt naar 6,4 procent, hoogste niveau in bijna 40 jaar' (NOS)
- 'Ineens redden deze middeninkomens het niet meer' (NOS)
- 'Moeder over geldproblemen: '40 euro per week voor eten is te weinig' (NOS)
- 'Meer arme gezinnen zoeken hulp bij voedsel- en kledingbanken' (NOS)
- 'Ook middeninkomens vrezen rekeningen niet te kunnen betalen, horen ze bij Nibud' (NOS)
- FNV onderzoek: 'Grote meerderheid mensen houdt geen geld over of komt geld tekort' (FNV)
- Onderzoek: 'Slechts 27% van Nederlanders is financieel gezond' (Consultancy.nl)

Workshops en trainingen

Het NCJ verzorgt trainingen, workshops en (na)scholingen rond thema's en actuele onderwerpen als ouderschap, stress, armoede en een gezonde leefomgeving. Ook verzorgen we incompany trainingen op maat. Fysiek en ook online. Bekijk ons actuele aanbod >

Contact en meer informatie

Soler Berk | sberk@ncj.nl | 06-24819955